

32001R1338

4.7.2001

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 181/6

**NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1338/2001,
28. juuni 2001,
milles sätestatakse euro võltsimise takistamiseks vajalikud meetmed**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 123 lõike 4 kolmandat lauset,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu 3. mai 1998. aasta määrusega (EÜ) nr 974/98 euro kasutuselevõtu kohta ⁽⁴⁾ nähakse ette, et 1. jaanuarist 2002 lasevad Euroopa Keskpang (EKP) ja osalevate liikmesriikide keskpangad ringlusse euro pangatähed ja osalevad liikmesriigid euro mündid; seepärast tuleb kiiresti vastu võtta euro võltsimist takistav süsteem, et see toimiks enne euro pangatähtede ja müntide ringluseselaskmist.
- (2) Nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga, millega koostati Euroopa Politseiameti loomise konventsioon (Europoli konventsioon), ⁽⁵⁾ ja nõukogu 29. aprilli 1999. aasta otsusega, mis laiendab Europoli volitusi raha ja maksevahendite võltsimise takistamisel, ⁽⁶⁾ kehtestatud korra eesmärk on võidelda üldiselt valeraha vastu.
- (3) 29. mai 2000. aasta raamotsuses (võltsimisvastase kaitse tugevdamise kohta kriminaal- ja muude karistuste abil

seoses euro kasutuselevõtmisega) ⁽⁷⁾ võttis nõukogu vastu sätteid, mis tagavad, et eurot kaitstakse asjakohasel viisil tõhusate kriminaalõigusmeetmetega.

- (4) Euro võltsimist takistavad meetmed huvitavad ühendust seoses tema vastutusega ühisraha suhtes; liikmesriigid ükski ei suuda tagada eurole piisavat õiguskaitsset, sest euro pangatähed ja mündid hakkavad ringlema ka väljaspool osalevate liikmesriikide territooriumi. Seepärast tuleb vastu võtta ühenduse õigusaktid, milles määratakse kindlaks euro pangatähtede ja müntide nõuetekohaseks ringlemiseks vajalikud meetmed, et tagada euro üldine tõhus ja pidev kaitse tegevuse vastu, mis võib ohustada selle usaldusvärsust, ja vastu võtta asjakohased meetmed, et enne 1. jaanuari 2002 oleks kõik aegsasti valmis.
- (5) Käesoleva määruse kohaldamiseks tuleb määratleda teatud mõisted või üle võtta selliste mõistete senised määratlused, nagu euro võltsimine, tehnilised ja statistilised andmed ning siseriiklikud ametiasutused, kes on pädevad võltsimist käsitlevat teavet koguma ja analüüsima, sealhulgas Genfi konventsiooni artikliga 12 ettenähtud keskasutused.
- (6) Tuleks tagada, et pädevate siseriiklike asutuste kogutud tehnilised ja statistilised andmed, mis käsitlevad võltsitud euro pangatähti ja münte ning võimaluse piires ebaseaduslikke pangatähti, edastatakse EKPlle, võimaldades ühtlasi pädevatele siseriiklikele asutustele ja komisjonile selle pädevuse piires juurdepääsu nendele andmetele. Samuti nähakse ette, et Europolil on sellistele andmetele juurdepääs Europoli ja EKP vahelise kokkuleppe alusel.
- (7) Võltsitud pangatähtedega seotud tehniliste andmete liigitus ja analüüs koondatakse EKP egiidi all vastavalt selle suunisele ⁽⁸⁾ loodud ja hallatavasse võltsingute analüüsi keskusesse.

⁽¹⁾ EÜT C 337 E, 28.11.2000, lk 264.

⁽²⁾ Arvamus on esitatud 3. mail 2001 (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 19, 20.1.2001, lk 18.

⁽⁴⁾ EÜT L 139, 11.5.1998, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2596/2000 (EÜT L 300, 29.11.2000, lk 2).

⁽⁵⁾ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT C 149, 28.5.1999, lk 16, ja parandus EÜT C 229, 12.8.1999, lk 14.

⁽⁷⁾ EÜT L 140, 14.6.2000, lk 1.

⁽⁸⁾ Euroopa Keskpanga 26. augusti 1998. aasta suunis euro pangatähti käsitlevate teatavate sätete kohta, muudetud 26. augustil 1999 (EÜT L 258, 5.10.1999, lk 32).

- (8) Võltsitud euro münte käsitlevas tehnilises kavas, mille nõukogu 28. veebruaril 2000 heaks kiitis, mainitakse, et EKP kogub süstemaatilisel tehnilisel teavel euro võltsimise kohta ning et Euroopa tasandil moodustatakse võltsitud euro müntide tehniliseks analüüsiks ja liigitamiseks Euroopa tehnika- ja teaduskeskus (ETTK) ja siseriiklikul tasandil riiklikud müntide analüüsi keskused.
- (9) Nähakse ette, et nõukogu eesistuja ja Prantsuse rahandusministri 28. veebruari ja 9. juuni 2000. aasta kirjavahetuse alusel tegutseb ETTK ajutiselt eraldi ja sõltumatu haldusasutusena Pariisi rahapaja (Monnaie de Paris) juures; selle ülesanded tuleb määratleda käesolevas määruses; nõukogu otsustab teatava aja jooksul ETTK hilisema staatuse ja alalise peakorteri üle.
- (10) Tuleb ette näha, et võltsitud euro pangatähed antakse tuvastamiseks üle siseriiklikele analüüsikeskustele; võltsitud euro mündid tuleks üle anda siseriiklikele müntide analüüsi keskustele.
- (11) Tuleb ette näha, et krediidasutustel ja muudel asutustel, kes osalevad erialase tegevusena pangatähtede ja müntide sorteerimises ja jaotamises, sealhulgas need, kelle tegevus koosneb pangatähtede või müntide vahetamisest, nagu valuutavahetuskontorid, on kohustus kõrvaldada ringlusest euro pangatähed ja mündid, mille kohta nad teavad või mille suhtes neil on piisavalt põhjust uskuda, et need on võltsitud, ja anda need üle pädevatele siseriiklikele asutustele. Lisaks tuleb ette näha, et liikmesriigid võtavad meetmeid, et juhtudel, kui kõnealused asutused oma kohustusi ei täida, rakendataks sanktsioone, mida nad peavad asjakohaseks.
- (12) Pädevate siseriiklike asutuste, komisjoni ja EKP vahel tuleb korraldada tihe ja korrapärane koostöö, et tagada euro tõhus ja pidev kaitse, eriti mis puudutab teabevahetust, välja arvatud isiklikud andmed, vastastikust koostööd ja abistamist ühenduse ja siseriiklike ametiasutuste vahel, teaduslikku tuge ja tööalast koolitust. Selleks jätkab komisjon, ilma et see piiraks EKP osa euro võltsimise takistamisel, korrapäraselt asjakohases nõuandekomitees euro võltsimise vastu võitlemise eest peamiselt vastutavate asutustega (sealhulgas EKP, ETTK, Europol ja Interpol) konsultatsioone euro üldise kaitse tingimuste parandamiseks seadusandlike algatuste alusel, et tõhustada võltsimise ärahoidmist ja selle vastu võitlemist.
- (13) Täielike, ajakohastatud ja võrreldavate andmete vahetuse tagamiseks tuleks ette näha strateegilise ja operatiivteabe tsentraliseerimine siseriiklikul tasandil ja andmete edastamise kohustus. Selleks tuleks ette näha, et liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed võimaldamaks keskasutustel

täita oma ülesandeid vastavalt Genfi konventsioonile, et tagada teabevahetus keskasutuste ja Europoli siseriiklike üksuste vahel.

- (14) Ühenduse eri partnerite ülesannete vastastikku täiendav laad koos abiga, mida Europol suudab pakkuda vastavalt nõukogu 29. aprilli 1999. aasta otsusele, peab koondama kõik abinõud, mis on vajalikud euro kaitsmiseks ebaseadusliku võltsimise kahjulike tagajärgede eest. Europol täidab oma ülesandeid, ilma et see piiraks Euroopa Ühenduse pädevust; Europol ja Euroopa Ühendus peaksid oma vastavaid pädevusalasid rangelt arvesse võttes kehtestama koostöövormid, mis võimaldavad neil oma ülesandeid võimalikult tulemuslikult täita; selleks tuleks esmajärjekorras korraldada tihe ja korrapärane koostöö ühelt poolt Europoli ja EKP ja teiselt poolt Europoli ja komisjoni vahel sõlmitavate asjakohaste kokkulepete alusel ja kooskõlas Europoli konventsiooni asjakohaste sätetega.
- (15) Kuna eurot hakkavad rahvusvahelistes tehingutes valutana kasutama ka kolmandad riigid, tuleks kolmandates riikides toimuvate võltsimiste puhuks ette näha kõiki asjakohaseid hõlmavaid struktureeritud koostöö.
- (16) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed ei takista liikmesriikidel kohaldada siseriiklikku kriminaalõigust euro kaitsmiseks võltsimise vastu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. PEATÜKK

EESMÄRK JA MÕISTED

Artikkel 1

Eesmärk

1. Käesoleva määruse eesmärk on näha ette vajalikud meetmed, et lasta euro pangatähed ja mündid käibele viisil, mis tagaks neile kaitse võltsimise vastu.
2. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab "võltsimine" järgmist:
 - a) pettuslik euro pangatähtede või müntide valmistamine või muutmine mis tahes vahenditega;
 - b) võltsitud euro pangatähtede või müntide pettuslik käibelelaskmine;
 - c) võltsitud euro pangatähtede või müntide importimine, eksportimine, transport, saamine või hankimine eesmärgiga lasta need käibele, olles teadlik, et need on võltsitud;

d) järgmiste vahendite pettuslik valmistamine, saamine, hankimine või omamine:

- töövahendid, esemed, arvutiprogrammid ja muud euro pangatähtede või müntide pettuslikuks valmistamiseks või muutmiseks mõeldud vahendid

või

- hologrammid või muud raha elemendid, mille eesmärk on kaitsta euro pangatähti ja münte pettusliku valmistamise või muutmise eest.

3. Käesolevat määrust kohaldatakse euro kaitsmiseks võltsimise vastu, ilma et see piiraks siseriikliku kriminaalõiguse kohaldamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *võltsitud pangatähed ja võltsitud mündid* — euros väeringustatud või väliselt eurodega sarnased pangatähed ja mündid, mis on petlikult valmistatud või muudetud;
- b) *pädevad siseriiklikud asutused* — asutused, kelle liikmesriigid on määranud, et:
- tuvastada võltsitud pangatähti ja münte,
 - koguda ja analüüsida võltsitud pangatähtedega seotud tehnilisi ja statistilisi andmeid, eelkõige riikide keskpangad või muud volitatud asutused;
 - koguda ja analüüsida võltsitud müntidega seotud tehnilisi ja statistilisi andmeid, eelkõige riikide rahapajad, riikide keskpangad või muud volitatud asutused;
 - koguda euro võltsimisega seotud andmeid ja esitada need analüüsiks, eelkõige Genfi konventsiooni artiklis 12 nimetatud siseriiklikud keskasutused;
- c) *krediidasutused* — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/12/EÜ (krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta) ⁽¹⁾ artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus nimetatud krediidasutused.
- d) *tehnilised ja statistilised andmed* — andmed, mis võimaldavad võltsitud pangatähti või münte tuvastada (võltsingu liigi tehniline kirjeldus), ja andmed võltsitud pangatähtede ja müntide arvu kohta vastavalt nende päritolule, eelkõige geograafilise päritolule;

e) *Genfi konventsioon* — 20. aprillil 1929 Genfis allkirjutatud rahvusvaheline rahavõltsimise vastu võitlemise konventsioon; ⁽²⁾

f) *Europoli konventsioon* — 26. juuli 1995. aasta Euroopa Politseiameti loomise konventsioon. ⁽³⁾

2. PEATÜKK

TEHNILISED JA STATISTILISED ANDMED

Artikkel 3

Kogumine ja juurdepääs

1. Liikmesriikides avastatud võltsitud pangatähtede ja müntidega seotud tehnilisi ja statistilisi andmeid koguvad ja indekseerivad pädevad siseriiklikud asutused. Need andmed edastatakse Euroopa Keskpangale säilitamiseks ja töötlemiseks.

2. Euroopa Keskpank kogub ja säilitab kolmandates riikides avastatud võltsitud pangatähtede ja müntidega seotud tehnilisi ja statistilisi andmeid.

3. Pädevatel siseriiklikel asutustel ja komisjonil selle pädevuse piires on juurdepääs Euroopa Keskpanga valduses olevatele tehnilistele ja statistilistele andmetele. Europolil on nende andmetele juurdepääs Europoli ja Euroopa Keskpanga vahelise kokkuleppe alusel ning kooskõlas Europoli konventsiooni asjakohaste sätete ja kõnealuse konventsiooni alusel vastuvõetud sätetega.

Artikkel 4

Kohustus edastada võltsitud pangatähed tuvastamiseks

1. Liikmesriigid nimetavad või asutavad kokkuleppel Euroopa Keskpangaga siseriikliku analüüsikeskuse kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavaga.

2. Pädevad siseriiklikud asutused lubavad siseriiklikul analüüsikeskusel arvatavalt võltsitud pangatähti kontrollida ja annavad siseriiklikule analüüsikeskusele selle taotluse korral viivitamata analüüsimiseks ja tuvastamiseks iga arvatavalt võltsitud pangatähe liigi näidised ja nende valduses olevad tehnilised ja statistilised andmed. Siseriiklik analüüsikeskus saadab Euroopa Keskpangale kõik Euroopa Keskpanga vastuvõetud kriteeriumidele vastavad uued arvatavalt võltsitud pangatähe liigid.

3. Lõiget 2 kohaldatakse nii, et see ei takista arvatavalt võltsitud pangatähti kriminaalmenetluses tõendina kasutamast või säilitamast.

4. Euroopa Keskpank edastab pädevatele siseriiklikele asutustele ja komisjonile selle pädevuse piires oma analüüsi asjakohased lõpptulemused ja iga uue võltsitud pangatähe liigi liigituse. Euroopa Keskpank edastab tulemused Europolile vastavalt artikli 3 lõikes 3 nimetatud kokkuleppele.

⁽¹⁾ EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1. Direktiivi on muudetud direktiiviga 2000/28/EÜ (EÜT L 275, 27.10.2000, lk 37).

⁽²⁾ Rahvasteliidu lepingute seeria nr 2623 (1931), lk 372.

⁽³⁾ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 2.

Artikkel 5

Kohustus edastada võltsitud müntid tuvastamiseks

1. Liikmesriigid nimetavad või asutavad kokkuleppel Euroopa Keskpannaga siseriikliku müntide analüüsi keskuse kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavaga

2. Pädevad siseriiklikud asutused lubavad siseriiklikul müntide analüüsi keskusel arvatavalt võltsitud münte kontrollida ja annavad siseriiklikule müntide analüüsi keskusele selle taotluse korral viivitamata analüüsimiseks ja tuvastamiseks iga arvatavalt võltsitud müntide liigi näidised ja nende valduses olevad tehnilised ja statistilised andmed. Siseriiklik müntide analüüsi keskus saadab Euroopa tehnika- ja teaduskeskusele (ETTK) kõik Euroopa tehnika- ja teaduskeskuse vastuvõetud kriteeriumidele vastavad uued arvatavalt võltsitud müntide liigid; selleks varustab Euroopa Keskpank siseriiklikku müntide analüüsi keskust oma valduses olevate võltsitud euro müntidega seotud tehniliste ja statistiliste andmetega.

3. Lõiget 2 kohaldatakse nii, et see ei takista arvatavalt võltsitud münte kriminaalmenetluses tõendina kasutamast või säilitamast.

4. ETTK analüüsib kõiki uusi võltsitud euro müntide liike ja liigitab need. Selleks peab ETTK olema juurdepääs EKPs säilitatavatele võltsitud euro müntidega seotud tehnilistele ja statistilistele andmetele. ETTK edastab pädevatele siseriiklikele asutustele ning komisjonile ja Euroopa Keskpannale nende pädevusala piires oma analüüsi asjakohased lõpptulemused. Euroopa Keskpank edastab tulemused Europolile vastavalt artikli 3 lõikes 3 nimetatud kokkuleppele.

3. PEATÜKK

KOHUSTUSED JA SANKTSIOONID

Artikkel 6

Krediidasutuste kohustused

1. Krediidasutused ja kõik muud asutused, kes osalevad erialase tegevusena pangatähtede ja müntide sorteerimises ja jaotamises, sealhulgas need, kelle tegevus koosneb erinevas vääringus pangatähtede või müntide vahetamisest, nagu valuutavahetuskontorid, on kohustatud kõrvaldama ringlusest kõik saadud euro pangatähed ja müntid, mille kohta nad teavad või mille suhtes neil on piisavalt põhjust uskuda, et need on võltsitud. Nad annavad need viivitamata üle pädevatele siseriiklikele asutustele.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et lõikes 1 nimetatud asutuste suhtes, kes kõnealusel lõikes sätestatud kohustusi ei täida, rakendatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone.

3. Liikmesriigid võtavad käesoleva artikli kohaldamiseks vajalikud õigusnormid vastu 1. jaanuariks 2002. Nad teatavad sellest komisjonile ja Euroopa Keskpannangale.

4. PEATÜKK

KOOSTÖÖ JA VASTASTIKUNE ABI

Artikkel 7

Koostöö euro kaitsmiseks võltsimise vastu

1. Euro tõhusaks kaitsmiseks võltsimise vastu teevad liikmesriigid, komisjon ja Euroopa Keskpank koostööd ühelt poolt omavahel ja teiselt poolt Europoliga vastavalt Europoli konventsioonile ja selle alusel vastuvõetud sätetele. Selleks peavad komisjon ja Euroopa Keskpank läbirääkimisi, et sõlmida ettenähtud ajaks Europoliga kokkulepe.

2. Eelkõige teevad pädevad siseriiklikud asutused, komisjon ja Euroopa Keskpank oma ülesannete täitmisel koostööd:

- vahetades võltsimise ärahoidmist ning võltsitud pangatähtede ja võltsitud müntide käibeleaskmise vastu võitlemist käsitlevat teavet;
- edastades korrapäraselt teavet võltsimise mõju strateegilise analüüsi tegemiseks;
- tagades vastastikuse abi võltsimise ärahoidmisel ning võltsitud pangatähtede ja võltsitud müntide käibeleaskmise vastu võitlemisel, mis hõlmab muu hulgas teaduslikku tuge ja koolitust liikmesriikide logistilisel toetusel.

3. Vastastikuse abi raames näevad Genfi konventsiooni artiklis 12 nimetatud siseriiklikud keskasutused, Euroopa Keskpank ja vajaduse korral komisjon oma volituste piires ja Europoli tegevust takistamata ette tehniliste andmete edastamise süsteemi (varajase hoiatamise süsteem).

Artikkel 8

Teabe tsentraliseerimine siseriiklikul tasandil

1. Liikmesriigid tagavad, et kohe pärast võltsimise avastamist edastatakse siseriikliku tasandi teave siseriiklikele keskasutustele, et see Europoli siseriiklike üksuste kaudu Europolile edastataks.

2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada teabevahetus siseriikliku keskasutuse ja Europoli siseriikliku üksuse vahel.

Artikkel 9

Välissuhted

1. Komisjon ja liikmesriigid teevad Euroopa Keskpannaga tihe-
dalt kooskõlastatult koostööd kolmandate riikide ja rahvusvahe-
liste organisatsioonidega. See koostöö hõlmab euro võltsimise
ärähoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks vajalikku abi vastavalt
koostöö-, assotsiatsiooni- ja ühinemiseelsetes lepingutes sisaldu-
vatele ebaseadusliku tegevuse ärähoidmist käsitlevatele sätetele.

2. Nõukogu tagab, et Euroopa Ühenduse ja kolmandate riikide
vahel sõlmitud koostöö-, assotsiatsiooni- ja ühinemiseelsed lepin-
gud sisaldavad artikli 3 lõike 2 kohaldamist võimaldavaid sätteid.

5. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 10

Pädevad siseriiklikud asutused

1. Liikmesriigid saavad Euroopa Keskpannaga ja komisjonile
artikli 2 lõikes b nimetatud pädevate siseriiklike ametiasutuste
nimekirja.
2. Need nimekirjad avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Käesolev määrus on Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohaselt tervikuna siduv ning
liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Luxembourg, 28. juuni 2001

Artikkel 11

Ebaseaduslikud pangatähed

Võimaluse piires kohaldatakse artikleid 3, 4, 7, 8 ja 9 selliste euros
vääringustatud pangatähtede suhtes, mis on valmistatud
seaduslikke seadmeid või vahendeid kasutades nende sätete
vastaselt, mille alusel pädevad ametiasutused võivad raha käibe-
le lasta, või mis on käibele lastud, rikkudes tingimusi, mille alusel
pädevad ametiasutused võivad raha käibe-
le lasta, ja ilma
kõnealuste ametiasutuste nõusolekuta.

Artikkel 12

Kohaldamine

Artikleid 1-11 kohaldatakse nendes liikmesriikides, kes on euro
ühisrahana kasutusele võtnud.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise
päeval.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2002. Seda
kohaldatakse selle avaldamise kuupäevast nende pangatähtede ja
müntide suhtes, mida pole veel käibe-
le lastud, kuid kavatsetakse
käibe-
le lasta.

Nõukogu nimel

eesistuja

B. ROSENGREN